

**Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV**

Student: Bc. Ondřej NOVOTNÝ

Obor: ČJ - D

Název práce v českém jazyce:

Poezie Jaroslava Seiferta jako příležitost k výuce československých dějin na 2. stupni ZŠ

Název práce v anglickém jazyce:

Poetry of Jaroslav Seifert as an opportunity to teach Czechoslovak history at second grade of elementary school

Vedoucí práce: Mgr. Filip Komberec, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Lukáš Neumann, Ph.D.

Diplomant Ondřej Novotný si ve své závěrečné práci vytyčil za úkol cíle vpravdě obsáhlé – navrhnout výukové lekce pro žáky 9. tříd (a v jednom případě výuku též zrealizovat a reflektovat), konkrétně pak výuku čs. dějin doby mnichovské, pomnichovské, protektorátní, doby osvobození a 50. let prostřednictvím básnických textů Jaroslava Seiferta, tedy textů umělecko-estetické povahy.

Je namístě, že student si je vědom problematičnosti takového postupu spočívající v mnoha úskalích – těmi hlavními je opomíjení uměleckých prostředků na úkor výkladu historických událostí (a naopak) a v míře stejné, taktéž obtížně ovlivnitelné – hrozí, že „estetická stránka básní“ (viz abstrakt) by nemusela být žáky adekvátně zhodnocena. Případným rizikům se však Novotný obezřetně vyhýbá – ze Seifertovy tvorby volí texty skutečně velice příznačné a reprezentativní s vědomím toho, že – i s odkazem na odborné posouzení Z. Pešatem, V. Macurou ad. – k textům přistupuje jako k lyrickým deníkům své doby, svědectvím, v nichž je umělecká povaha textu výrazně spotřebována reáliemi a dějinnou skutečností. Ocenit je třeba vyhmátnutí výhod takového „skloubení“: kdy jindy by před „poeziivzdorné“ žáky a studenty měla předstoupit poezie, než v podobě, kde mluvíci je jednoznačně v nejbližší možné symbióze s postojem básníka-autora, a tedy by měla být srozumitelná a vyjevující se zároveň také ve své „praktičnosti“, reprezentativnosti a též jako nástroj upřímného vlastenectví – v navržených lekcích nechybí vyzdvižení a uvedení na pravou míru terminologie z oblasti výchovy k občanství, občanských postojů; lekce zahrnují též úkoly ozřejmující manipulativní taktiku totalitních režimů a vedoucí žáky k osvojení kroků, jak rozpoznat dezinformace, osvojení kritického myšlení apod.

Oceňuji erudovanost studenta v obou oborech jeho studia a zájmu, jež se do přípravy výuk. lekcí promítá; příkladem za všechny budiž koncentrace nejen na politické dějiny, ale právě se zřetelem k individualitě žáka a jeho občanským postojům lekce vedou k zájmu o dějiny každodennosti (k tomu se samozřejmě hodí aplikovat motivy souhrnně označitelné jako „lidsky obyčejné“; viz autorem práce zmíněná estetika obyčejnosti); je zřejmé, že zná a chápe kontinuitu Seifertovy tvorby (a nejen tohoto básníka), což se projevuje v umírněné akcentaci melodičnosti a zpěvnosti či klišovitě se Seifertem spojovaných motivů. Autor práce nakládá se sekundární literaturou vysoce vhodně; odráží se od ní další autorovy poznatky.

Dílčí výtky míří k **a)** pochybnostem o vhodnosti jistých didaktických kroků (právě mířících ke skloubení esteticky-literárního potenciálu a historického „výkladu“ v rámci lekce):

s. 16 - „žáci určí lyrický žánr ukázky“ – k čemu toto slouží?

s. 18 – „žáci podtrhnou klíčová slova, příp. pasáže, kterým nerozumí“ – to chápete jako motivy? Co obraznost? Narážím na dojem, jako by žák měl chápat text jako text povahy informativně-sdělovací...

b) nadužívání vzletně obrazného jazyka v kontrastu s analytickým v odborné práci a nepřesného či vágního literárně-teoretického pojmosloví:

s. 12 – nesrozumitelné: S. neustupuje z „velké dějovosti“, z čehož má plynout, že „nenadřadil věcnost sdělení nad preciznost uměleckého vyjádření“.

s. 12 – otevřenost sbírky „Jaro, sbohem“ – v jakém smyslu míníte onu „otevřenost“?

s. 14 – „Seifertův básnický subjekt je zde konstantní“ (ptám se vedle tohoto, kde je v příslušné ukázce ukryt „lyrický subjekt“?)

s. 19 – „nereflektuje S. mnichovskou dohodu jako ostrov sám pro sebe, ale nechává toto téma vyznít mezi typicky seifertovskou poezií“

s. 46 – „obraz východních osvoboditelů není nikdy líčen naturalisticky (jako např. ve Zbabělcích)“ – Lze na Škvoreckého román vztáhnout „naturalistické“ líčení?

s. 58 – odkud čerpáte pojem „básnický vypravěč“?

Diplomovou práci O. Novotného doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Doložte originalitu Seifertovy poezie z let 1937-50 v porovnání s poetikami jiných básníků (Holan, Halas, Palivec, Nezval). V čem je Seifert (je-li) odlišný? Narážím mj. na s. 44 ve Vaší práci, kde tvrdíte, že všichni básníci vytvářejí „chronologický dějinný moment“. Co to však znamená?
2. Z textu práce vyznívá příkré hodnocení Halasova výrazu, potažmo postoje básníka-autora k lidu-čtenářům, viz s. 24 citace ze Zpěvu úzkosti či spojení „halasovské lkaní“ (příp. „štěkot a skřek“ na s. 34). Zkuste komisi toto Vaše hodnocení objasnit.

V Praze dne 5. 1. 2023

.....

Podpis